

KUKULAI SI

Euskarazko aisialdia antolatu eta garatzeko topagune bat sortu da

Euskaltzaleen Topagunean biltzen diren eta aisialdia lantzen duten euskara elkarteek egindako hausnarketa baten emaitza izan da Kukulaisi federazio berria, tokian tokian euskarazko aisialdia lantzen duten egitasmoak antolatu eta garatzeko.

Momentuz hamalau euskara elkarte batu dira, «askoz gehiago izateko bokazioarekin». Lehendik ere euskarazko aisialdi egitasmo sendoak dituzten elkarteak dira, anitzak: Usurbilgo Noaua!, Getxoko Bizarra Lepoan, Hernaniko Dobera, Euskarabentura elkarte, Gasteizko Geu elkarte, Ordiziako Hitzaro, Bergarako Jardun, Atarrabiako Karrikaluze euskaldunon elkarte, Lasarte-Oriako Ttakun, Arrasateko

 AISIALDIA / Maider Iantzi Goienetxe

Elgoibarren egin zen, joan den irailaren 25ean, Kukulaisi federazioa eratzeko batzarra. Hamalau euskara elkarte eta Euskaltzaleen Topaguneak indarrak batu dituzte, euskarazko aisialdia antolatu eta garatzeko. Aisialdiak hizkuntzaren bizitzan duen papera nabarmendu, eta Euskal Herri osoko eragileak gonbidatu dituzte.

Txatxilipurdi, Deustuko Berbaizu euskara elkarte, Durangoko Berbaro, Elgoibarko Izarra euskaltzaleen elkarte eta Soroluzeko Pil Pilean euskara elkarte. Horiez gain, Euskaltzaleen Topaguneak eta Kultur Kabia aisialdiko zerbitzu enpresak ere parte hartu dute.

Euskarazko aisialdia garatzen duten bertzelako elkar-

ei ere zabalik daude. Eratze batzarrean Araba, Bizkai, Gipuzkoa eta Nafarroako elkarteek parte hartu bazuten ere, federazioa Euskal Herri osoko eragileak biltzeko sortu dela nabarmendu dute. Helburua partekatzen duten heinean elkarlan sare bat osatzea proposatzen dute, bazkide ez bada aliantzen bidez. «Forma

Momentuz hamalau euskara elkarte batu dira, «askoz gehiago izateko bokazioarekin». Lehendik ere euskarazko aisialdi egitasmo sendoak dituzten elkarteak dira, anitzak. KUKULAI SI

ikusiko dugu. Ateak irekita ditugu», egin dute gonbidapena.

Zuriñe Gil Usabiaga (Gasteizko Geu elkarte kidea), Irune De la Maza (Euskarabenturakoa), Jasone Mendizabal (Euskaltzaleen Topaguneko zuzendaria) eta June Alegria (Kukulaisiko zuzendari berria) elkartu ditugu bideo dei batean. Aurrez aurre egon izan badira ere, bakoitza herri batekoa izanik telefonoaren edo ordenagailuaren bestaldean topatu izan dute sarri babes. Covidaren garaian hasi ziren biltzen, sektorea larri zegoela eta proiektu berrietarako premia eta gogoia bazela ikusita. «Zer eraiki nahi dugu elkarrekin?». Hortik abiatu ziren.

ENERGIA HANDIA, ILUSIOA

Gil: «Lanean jarraitu behar genuela sentitu genuen, aitzakia krisia izan zen. Elkarte guztiak artikulatzea garrantzitsua zela pentsatu genuen».

Mendizabal: «Covidaren aurretik Topagunearen plan estrategikoan jasota genuen euskararen erabileran aurrera egiteko bereziki lan munduan eta aisialdian jauzi bat ematea. Zoru bat bagenuen eta prozesua azkarra izan zen, energia handia metatu zen hor, ilusioa. Euskararen eza gutzan eman dugun aurrera-pausoa ez da tamaina berekoa izan erabileran. Sabaia jo dugun inpresioa dugu eta gazte belaunaldiak konektatzea behar dugu, gozamenetik. Hortaz, indartu nahi dugun sektore bat da aisialdia».

Nagusiki haur eta gazteen-tzat dute aisialdi antolatua. Baina kultur gintza ere hor dago, mintzalagunak... Kukulaisik ez dio mugarik jartzen bere buruari. Eta bestelako aisialdi baten garapenarekin amesten du.

Kukulaisi izena hitz joko bat da. «Kuku» kultura da eta «aisi» aisialdia.

ERREFERENTZIA BAT

De la Maza: «Lurralde ezberdinetako elkarteak egoteak egin-go du indarra. Errealitate ezberdin guztiak batzeak eta oinarri horretatik bultzatzeak. Gu berriak gara eta sortu gine-

Covidaren garaian hasi ziren biltzen, sektorea larri zegoela eta proiektu berrietarako premia eta gogoa bazela ikusita. «Zer eraiki nahi dugu elkarrekin?». Hortik abiatu ziren

«Pandemian utzi zen lehen gauza aisialdia izan zen, hezkuntza formalean sartzen ez zena. Denok batera bultzatzen badugu, beste garrantzi bat emango zaio egiten den lanari»

nean ez geneukan erreferentzia potente bat. Prozesu honen bidez ohartu gara ez zegoela denon erreferentzia zen erakunderik. Pandemian utzi zen lehen gauza aisialdia izan zen, hezkuntza formalean sartzen ez zena. Udan kanpaldiak antolatzekeo dekretuak azken unean atera ziren. Denok batera bultzatzen badugu, beste

garrantzi bat emango zaio egiten den lanari».

Geu elkartearentzat «bakarrik ez sentitzeko esparru bat» izan da. «Proiektuan sinesten dugu eta beste elkarte batzuk animatuko nituzke, asko ikasten ari garelako eta elkarrekin bagoaz indarra hirukoizten delako. Bakarrik joan gara administraziora pandemian. Ku-

TALDEAN AMETSAK BETETZERA KONDENATUTA

June Alegria Kukulaisiko zuzendari berria entzule gisa gurekin egon da, eta amaieran zera erantsi du: «Jaioberri bat kondenatuta dagoen bezala haztera, Kukulaisi ere kondenatuta dago ametsak errealitate bihurtzera. Nola? Guk eraikiko dugu. Berbak hazi egiten du taldea, talde indartsua dago atzean, indar eta ilusio handia. Falta duguna eratuko dugu. Hasi berria naizen partetik hori esan nahi dut».

Jasone Mendizabal Topaguneko lehendakariak erran du «osagarritasuna» dutela buruan. Oinerrin saretuta daude, adibidez, Haurren Hiriaren ideia lantzen.

Irene De la Mazak (Euskarabentura) eta Zuriñe Gilek (Geu) irekita daudela azpimarratu dute: «Elkarte txikiek esan dezakete ez daukatela denborarik, baina bakoitzak ahal duena jarriko du ahal duenean, ez dago presiorik. Anima daitezela».

Euskarabenturako partaideak, joan den uztailean Urruñan. Patxi BELTZAIZ

kulaisik ematen digu perspektiba orokor hori, eta indarra».

Aisialdia eskaini soilik ez, euskararen erabileran eragiteko esku hartze espezifikoko lantzen dituzte. Sektorea «dispertsoa da, ahula. Gazteak dira begiraleak, aldatzen joaten dira, eta horrek kudeatzeko era berriak eskatzen ditu», erran du Mendizabalek.

ELKARTRUEA

Oraindik forma eman behar diote Kukulaisiri, baina aurreratu dutenez elkartrukea eta barne formazioa izanen da ardatz bat. Batek zerbait egiten badaki, bertzeen esku jartzeko moduak bilatuko dituzte.

Elkarte bakoitzaren udalekua indartzeaz gain, elkarrekin zer? Aisialdirik martxan ez dagoen herrietan nola laguntzen ahal duten ikusi, erronka digitalari heldu, eskola kirolean zerbait gehiago egin edo bertze zerbait asmatu...

«Oso errealitate ezberdinetan bizi gara, baina aisialdi euskal-

dunaren ikuspegiak batzen gaitu», esplikatu du Geu elkarteko kideak. «Tokian tokiko esperientzietatik ikasten saiatzen gara, eta hori gure herrira moldatzen. Oso-oso aberasgarria da».

BABESA

Euskarabentura ez dago herri batean kokatua; Euskal Herri osoa hartzen du. «Ez genekien nondik hasi, eta besteen atzetik joan gara, pandemian zailagoa izan delako», aitortu du Irune De la Mazak. «Udalekuetara seguruago joan nintzela sentituen, babes hori bagenuen», segitu dio Zuriñe Gil Usabiagak.

«Ez genekien nondik hasi, eta besteen atzetik joan gara, pandemian zailagoa izan delako», aitortu du Euskarabenturakoak. «Babesarekin seguruago joan nintzen», segitu dio Geukoak

«Skypeko gure taldean ‘hauek ere gu bezala daude’, egoera hori sentitzen da. Euskal Herriko beste puntan izan arren, aldameneko berdin baten babesa sumatzen da»

Euskarabenturaren 2018ko edizioko azken eguna, Portugaleten. June PRIETO / FOKU

«Dekretuak ateratzen ziren hamabostean behin, dena aldatzen zen, eta besteei galdetzen genien: ‘Nola banatuko dituzue gelak?’ Badira Euskal Herriko beste hainbat elkarte ni bezala hau egiten. Zalantzak elkarrekin argitzen saiatzen ginen».

«ZER MODUZ ZAUDETE?»

Euskarabenturakoarentzat «ez da bakarrik administrazio edo erakunde handi baten babesa. Gure Skypeko talde horretan jada babesa ikustean, ‘listo, hauek ere gu bezala daude’, egoera hori sentitzen da. Euskal Herriko beste puntan izan arren, aldameneko berdin baten babesa sumatzen da».

Gil Usabiaga: «‘Zer moduz zaude? Zer moduz udalekuak?’ galdetzen diogu elkarri».

De la Maza: «Bakoitza gure bulegoan gaude: izen-emateak egiten ditugu, familia eta umee-kin egoten gara... Badakigu hainbat elkarte gaudela, baina harremana egitean, hurbiltasun eta konfiantza hori sortzean, go-

goa dut galdetzeko: ‘Zer moduz zabiltzate?’».

AMETS HANDIAGOETARAKO GAI

«Lokatzetan zaudetenok, ‘ni bezala nor dabil?’ galdetzen duzue. Erantzukizun ariketa bat da», erantsi du Topagunekoak. «Gure baliabideak optimizatzen ditugu. Behin zerbaitetan asmatzen bada partekatu egiten dugu. Amets berriak egiteko ausardia ere badugu, bakarrik ezin duguna. Elkarrekin gauza handiagok amesteko gai gara. Euskarak, aisialdi hezitzaileak, behar ditu amets berri horiek».

Adibidez, «euskal aisialdi hori ematen ez den herri edo gunee-tara heltzen bagara eta denon artean lehen txinparta hori piztea lortzen badugu, euskal aisialdia sortzeko, bikaina litzateke», dio De la Mazak. «Oraintxe bakoitza gure esparruan eragiten ari gara, batzuetan ez gara gehiagora heltzen. Sekulako lorpena litzateke bakoitza gure esparrutik atera, eta esatea: ‘Hemen zergatik ez gaude?’ Piztu, bidea egiten utzi eta bultzatzea. Nik uste egin dezakegula».

Gil: «Handian eragitea».

De la Maza: «Ohituta gaude txikian pentsatzera, gure esparruan. Honaino helduko gara. Goazen luzatzera, gero moztu behar badugu moztuko dugu. Indarra badago. Beldurrarekin ere sartu gara, nahasketa bat egon da emozio aldetik».

Gil: «Gehiago arriskatzeko aukera emango digu. Ez gara ausartzen elkarteetan, agian elkarrekin bai. Administrazioarekin lotura egiten denean, normalean murrizteko izaten da, proiektua txikitzeko. Eta hurrengoan txikiarekin zoaz».

Geukoentzat «luxu bat» izan da bileretan egotea. «Orain arte ez genuen konpartitzeko aukerarik. Eta pila bat ikasi dugu. Ez genuen hainbeste ezagutzen

egiten zuten lana, noraino hel-
tzen diren, zein egoera duten».

Errate baterako, Irune De la
Mazak pazientzia hartzen ikasi
du. «Ez gara helduko, dekretua
ez da ateratzen... Bileretan ea
jendeak zer dioen. Nahiz eta
Skype batean egon tenperatura
hartzen dugu eta beste ideia-
ren batekin ateratzen gara. Espe-
rirentziadun jendea pazientzia-
z hartzen ari da, goazen berdina
egitera. Harremanak norekin
egin ere jakiten dugu».

AISIALDIAREN GARRANTZIA

Jasone Mendizabalek adierazi
duenez, Araba, Bizkai eta Gipuz-
koan behintzat eskolak ikasleek
euskara jakinen dutela bermatzen
du, baina gaurko gazteen
gehiengoa familia ez-euskaldu-
netatik dator. Lorpen bat da ho-
ri, ezagutza unibertsalizatu da,
baina kasu anitzetan familian,
auzoan, eskolaz kanpoko harre-
manetan ez dute euskaraz min-
tatzeko aukerarik. Eta aisialdi
euskalduna eskura edukitzea,
gozamenetik, pasioa sortzen du-
ten ekintzetan euskaraz egitea
funtsezkoa da.

«Ezagutzak gora egin ahala
orokortu beharko litzatekeen es-
kaintza da. Topera indartu be-
har da euskarazko aisialdi eus-
kaltzalea, horretan eragiteko
bokazioa daukana. Euskaraz egi-
ten baduzu baina ez baduzu
maitasuna transmititzen, ez ba-
duzu goxatzen, haurrak hori ere
jasotzen duelako».

KOMUNITATE OSOAN ERAGIN

Ametsen planoan arituz, mugaz
gaindiko harreman hori gehitu
nahiko luke Topaguneko zuzen-
dariak. «Euskal komunitate oso-
an eragin nahian ari gara. Eus-
karabenturak funtzio polita
betetzen du, baina proiektu ba-
karra da. Zenbat egin ahal ditu-
gu? Eta nola elkartu hezkuntza-
ren perspektibatik? Euskarak

komunikatzeko ematen duen
aukera, mugen gainetik, horren
garrantzi soziolinguistikoa ika-
ragarria da», defendatu du.

Aisialdiak %100ean euskaraz
beharko lukeela uste dute Kuku-
laisikoek. Eskaintza egin egiten
da, paperean behintzat, baina
errealitatea ezberdina da, Irune
De la Mazak ohartarazi duenez.
Adibidez, saskibaloia euskaraz
eskain dezakezu, baina horrek
erantzukizuna hartzea eskatzen
du, antolatzea, prozesua zabala-
goa baita. Entrenamenduaz gain
partida dago. «Meloia handia
da. Ez da bakarrik eskaintza, ge-
ro errealitatea zein den ikusi be-
har da».

BIHOTZAK BAKARRIK EZIN DU

Erreportaje honetan ideien pla-
noan aipatzen ari garen hau
guztia plangintzara eramane-
n dute Kukulaisi federazioan:
«Proiektu berrietarako baliabi-

**«Euskal aisialdirik ez den gunetara heltzen
bagara eta denon artean lehen txinparta hori
piztea lortzen badugu sortzeko, bikaina
litzateke», adierazi du De la Mazak**

**«Ohituta gaude txikian pentsatzera, gure
esparruan. ‘Honaino helduko gara’. Goazen
luzatzera, gero moztu behar badugu moztuko
dugu. Indarra badago», erantsi du Gilek**

deak lortu beharko ditugu, ea fi-
nantzazioa eskuratzen dugun
ikusi, gure lanaren osagarri di-
ren helburuetarako guretik zer
jarri ahal dugun baloratu, gure
xedeekin bat egiten dutenekin
nola saretu aztertu...

«Bizirik eta indartsu egoteak
jada energia eskatzen du, ez da-
go ezer bermatuta, sekulako
ahalegina eskatzen du bakoitzak
bere herrian lan egiteak, babes-
a zalantzezkoa izaten delako, zail-

tasunak izaten direlako egune-
ro: prekaritatea, babes falta...
Aniztasuna dago, toki batzuetan
gehiago sinesten da eta harago
joan nahi da, baina babes-
a behar da eta lobby lana egin
nahi dugu horretan. Dagokion le-
kuan sektorearen babes-
a indar-
tzeko lan egingo dugu. Aliantza
asko beharko ditugu, babes pu-
blikoa ere bai. Gogoak eta biho-
tzak bakarrik ezin dute. Jaiobe-
rriak gara».

Geu elkartearen txosna
irekiera, 2018ko abuztuko
jaietan, Gasteizko Aihotz
plazan.
Endika PORTILLO / FOKU

